

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych

z dnia 11 kwietnia 1945 r.

o obowiązku sąsiedzkiej pomocy wzajemnej w gospodarstwach rolnych na rok 1945.

Na podstawie art. 1 i 38 ustawy z dnia 30 marca 1939 r. o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200) oraz § 97 rozporządzenia Ministrów: Spraw Wojskowych, Spraw Wewnętrznych, Spraw Zagranicznych, Skarbu, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Opieki Społecznej oraz Poczty i Telegrafów z dnia 26 sierpnia 1939 r. w sprawie wykonania ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 529) w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej zarządzam, co następuje:

§ 1. Wobec niedostatku inwentarza żywego, narzędzi rolniczych oraz rąk roboczych w gospodarstwach rolnych, wyszczególnionych w § 4 niniejszego rozporządzenia, dla zabezpieczenia wykonania zasiewów wiosennych ustanawia się obowiązek sąsiedzkiej pomocy wzajemnej na okres kampanii siewnej w 1945 r.

§ 2. Obowiązkowi udzielania sąsiedzkiej po-

mocy podlegają wszystkie gospodarstwa rolne, rozporządzające sprzężajem, narzędziami rolniczymi lub siłą roboczą — zasadniczo po przeprowadzeniu niezbędnych robót wiosennych we własnym gospodarstwie, prócz wypadków przewidzianych w § 3 niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Gminne rady narodowe są uprawnione wyjątkowo, w wypadkach stwierdzenia konieczności, zarządzić na terenie swoich gmin, oddzielnych gromad lub pojedynczych gospodarstw obowiązek sąsiedzkiej pomocy nawet przed ostatecznym wykonaniem upraw wiosennych w gospodarstwach świadczących pomoc. W takim wypadku czas pracy związany z pomocą sąsiedzką nie powinien przekraczać trzeciej części czasu pracy we własnym gospodarstwie (1 dzień na 3).

§ 4. Do korzystania z sąsiedzkiej pomocy mają prawo: a) wszystkie gospodarstwa rolne powstałe w wyniku wykonywania reformy rolnej, b) gospodarstwa, które wskutek zniszczeń dokonanych przez okupanta, działań wojennych

(szczególnie w strefie wysiedleń przyfrontowych) nie są w stanie własnymi siłami dokonać upraw wiosennych, c) gospodarstwa repatriowanych obywateli polskich, d) gospodarstwa, w których brak sił męskich został spowodowany skutkiem działań wojennych.

§ 5. Pierwszeństwo do korzystania z sąsiedzkiej pomocy wzajemnej posiadają: a) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin brali czynny udział w walce z Niemcami o Polskę demokratyczną, b) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin odbywają czynną służbę w wojsku polskim, c) gospodarstwa, których właściciele lub członkowie ich rodzin zostali przez okupanta wywiezieni z kraju na roboty, do obozów koncentracyjnych lub znajdują się w niewoli niemieckiej.

§ 6. Konieczność udzielenia pomocy sąsiedzkiej stwierdza i o jej rozmiarach decyduje wójt względnie starosta powiatowy w porozumieniu z przewodniczącym gminnej lub powiatowej rady narodowej: a) z inicjatywy własnej, b) na wniosek ubiegających się o tę pomoc, zaopiniowany przez miejscowe koło Związku Samopomocy Chłopskiej (nawet w wypadku gdy właściciel gospodarstwa nie należy do Związku Samopomocy Chłopskiej) i c) na wniosek agronoma gminnego.

Związek Samopomocy Chłopskiej ma prawo występowania z wnioskami o udzielenie pomocy sąsiedzkiej całym grupom gospodarstw (np. gospodarstwom powstałym na terenie rozparcelowanego majątku).

§ 7. Wyznaczanie gospodarstw rolnych, mających udzielić pomocy, w szczególności ustalenie, jakim gospodarstwom, jaki rodzaj i ilość pomocy mają być udzielone przez świadczącego, dokonuje przewodniczący gminnej rady narodowej po zasięgnięciu opinii agronoma gminnego i miejscowego koła Związku Samopomocy Chłopskiej.

§ 8. Zarządzenie pomocy sąsiedzkiej przez przewodniczącego gminnej rady narodowej winno mieć miejsce jedynie w wypadkach istotnie koniecznych, a wynikających z potrzeby wykonania zasiewów wiosennych 1945 r.

§ 9. Przewodniczący gminnych rad narodowych w porozumieniu z przewodniczącymi kół Związku Samopomocy Chłopskiej i sołtysami zainteresowanych gromad ustalą nie później niż 19 kwietnia 1945 r. niezbędność, rozmiary i charakter wzajemnej pomocy sąsiedzkiej w każdej gromadzie, nie później zaś niż 20 kwietnia 1945 r. wyznaczą poszczególne gospodarstwa, mające udzielić pomocy.

§ 10. W wypadku, gdy gmina uległa zniszczeniu w takich rozmiarach, że pomoc sąsiedzka w ramach gminy okaże się niewystarczająca, — gminna rada narodowa może zwrócić się do powiatowej rady narodowej z prośbą o pomoc. Przewodniczący powiatowej rady narodowej w porozumieniu ze starostą, z zarządem powiatowym Związku Samopomocy Chłopskiej i przedstawicielami gminnych rad narodowych zdecyduje o udzieleniu pomocy sąsiedzkiej i ustali sposób, rozmiar i porządek niesienia pomocy, którą gminy sąsiednie winny udzielić gminie zniszczonej.

§ 11. Za udzielenie pomocy sąsiedzkiej obowiązane są gospodarstwa o powierzchni do 5 ha do zwrotu wyżywienia (w naturze) dla pracujących i paszy dla inwentarza żywego według norm, niewykraczających poza faktyczne zużycie i ustalonych przez gminną radę narodową, jednak przewodniczący gminnej rady narodowej może w uzasadnionych wypadkach odroczyć wykonanie tego obowiązku do zbiorów 1945 r. Gospodarstwa o powierzchni wyżej 5 ha mogą być zobowiązane przez gminną radę narodową do wniesienia opłat prócz zwrotu wyżywienia i paszy. Opłata ta za całkowitą uprawę 1 ha ziemi nie może przekraczać równowartości 1/4 q żyta.

§ 12. Uchylenie się od obowiązku świadcze nakazanych niniejszym rozporządzeniem będzie karane w myśl art. 92 ustawy o powszechnym obowiązku świadczeń rzeczowych (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 200).

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister
Rolnictwa i Reform Rolnych
Edward Bertold